

Catalunya forestal

CONSORCI FORESTAL
DE CATALUNYA

Suplement forestal de MÓN RURAL,
revista de Joves Agricultors i Ramaders de
Catalunya-Consorci Forestal de Catalunya
(JARC-CFC)

n. 58
octubre de 2002

www.
forestal.net

editorial

Gestió forestal
i sostenibilitat
econòmica

En els darrers mesos i amb motiu de la cimera de Johannesburg s'ha parlat molt d'un tema que ve essent recurrent al plantejar el futur del país: la sostenibilitat. Sabem que la sostenibilitat és un concepte clau per garantir la preservació del nostre entorn; sabem que hi ha un bon munt de declaracions i tractats internacionals que tenen per objectiu assolir un desenvolupament sostenible en diferents àmbits econòmics i/o geogràfics, i sabem també que la conservació dels nostres boscos és una peça fonamental per obtenir els objectius proposats.

Malgrat tot, el que ja no coneixem així de bé és a veure qui gestiona aquests recursos tan preuats, i quin és la realitat, des del punt de vista econòmic i financer, dels boscos al nostre país.

Pel que fa a la titularitat, cal assenyalar que el 80% de la superfície forestal de Catalunya –el 70% en el conjunt de la UE– està formada per un gran nombre de petites explotacions de propietat privada. A més a més, si es considera que per contra del que succeeix en d'altres sectors econòmics, la titularitat i el tamany de les explotacions canvia molt lentament en el decurs dels anys, fàcilment podem concloure que la silvicultura i la conservació dels boscos fins als nostres dies ha estat el resultat d'una tasca silenciosa però constant d'un gran nombre de famílies que han treballat per preservar les seves explotacions.

A partir de l'anàlisi econòmica i financera, i aplicant criteris usuals a qualsevol activitat empresarial, hom arriba ràpidament a la conclusió que assumir un nivell alt de risc, derivat de la lentitud (anys) del procés de producció, amb una activitat amb marges d'explotació cada dia més i més reduïts –estancament del preu del producte, augment de cost dels inputs–, suposa obtenir una rendibilitat nul·la o, en molts casos, negativa. La conseqüència immediata de l'anterior és l'abandonament del bosc que, per desgràcia, acabarà sent gestionat per l'anarquia del foc.

(Passa a la pàg. 2)

Biodiversitat i Natura 2000: un recurs o un greuge per als propietaris forestals ?

Els valors de naturalesa florística, faunística i paisatgística dels boscos són i han estat sempre altament apreciats pels propietaris forestals a Catalunya. El

sol fet de la seva existència ja demostra que, d'una manera voluntària o involuntària, s'ha gestionat la seva conservació.

Un aprofundiment científic en els paràmetres que influeixen en la seva conservació, per posar-ho en coneixement dels propietaris i/o gestors dels boscos catalans, és absolutament necessari perquè no cal dir que l'ignorància, a llarg termini, no salva res.

La gestió desitjable de la conservació cal planificar-la i valorar-la, i el més important: cal involucrar al propietari/gestor en la seva realització. Si això es fa així, estem actuant de forma que assegurem la conservació, i el propietari/gestor ho aprofita com a recurs.

El motiu d'aquest escrit és fer un repàs de la situació en què ens trobem els propietaris forestals davant l'implantació de la Directiva UE anomenada Natura 2000 que ha d'assegurar la conservació de la biodiversitat, i intentar que el que s'ha plantejat com un greuge al dret de propietat es pugui convertir en un recurs al que tenim dret.

1. Situació d'Espanya dins la Directiva NATURA 2000 de la UE

L'any 1992 la UE llença la Directiva Natura 2000, composta de les xarxes d'Hàbitats (LIC) 92/43/CEE i la de les Aus (ZEPA) que, aquesta darrera, prové d'una Directiva anterior 78/409/CEE. L'objectiu de la Directiva Natura 2000 és la conservació de la biodiversitat en el territori de la UE.

Els Estats membres canalitzen les demandes d'espais a protegir del país –en el nostre cas a través de les autonomies, després d'un procés d'informació i consulta– per presentar les propostes de territoris designats a Brussel·les. Un cop allà, després de processos interns d'informació de la idoneïtat dels llocs, els designen conjuntament amb

Els forestals serem els gestors/obers de la xarxa Natura 2000.

l'Estat membre de forma definitiva.

La Directiva neix sense pressupost i amb una nebulosa en referència de quin sac ha de sortir el finançament. El seu art. 8 preveu un cofinançament comunitari, però el pressupost s'ha de formar amb el que cada estat membre porti per a la creació i manteniment de la xarxa i per altra banda l'Estat/Autonomies han d'aportar l'altra part del finançament. Tot està encara per aportar.

La xarxa espanyola proposada és aproximadament el 28% de tota la de la UE dels 15. Som els líders. Exclosos els espais marins, més del 80% són terrenys forestals, i en una proporció de 60 a 40 són terrenys forestals privats.

L'amplitud de la xarxa al nostre país ve donada per la gran riquesa en biodiversitat, així com a tenir quatre dels cinc ecosistemes presents a la UE: Atlàntic, Alpí, Macaronèsic i Mediterrani.

La distribució autonòmica de la xarxa dins la geografia espanyola és bastant similar exceptuat a la

Comunitat de Madrid que és quasi el doble de les altres.

Els propietaris forestals privats tenim molt a dir perquè en darrer terme serem els gestors/obers de la conservació de la xarxa Natura 2000 a casa nostra, i no hem estat ni informats ni consultats, contravenint així l'esperit i la lletra de la Directiva.

L'informació i la participació en el designament d'espais són obligatòries, tal com ho serà després el compliment de la Directiva. Avui hi ha molt pocs propietaris que coneguin si la seva finca n'està afectada, i menys encara que sàpiguen què comporta ni què és en concret el que s'ha de conservar, però a Brussel·les ja ho saben tot. O sigui, que la conservació de la biodiversitat que venim fent, amb la implantació de la Directiva serà obligatòria, i la gestió o no gestió per aconseguir-ho i millorar-ho està encara per imposar. I el pressupost per fer-ho encara no està designat.

(Passa a la pàg. 2)

Biodiversitat i Natura 2000: un recurs o un greuge per als propietaris forestals?

(Ve de la pàg. 1)

2. Situació de Catalunya en la declaració d'Habitats (LIC) i Aus (ZEPA) a la UE

La nostra autonomia pràcticament ha traslladat els paratges declarats d'interès natural (PEIN) dins la xarxa Natura 2000 sense més aprofundiments. El percentatge de territori dedicat és similar al de la mitjana espanyola.

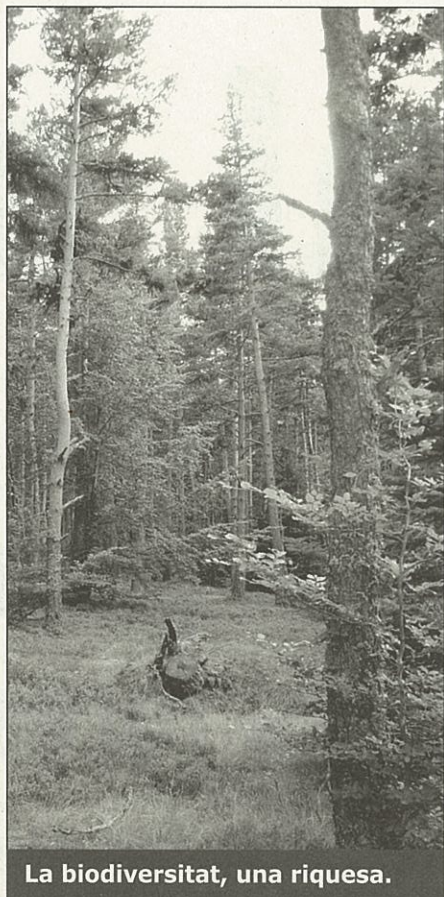
La majoria d'aquests espais estan encara per desenvolupar i no se sap gaire encara que és el que protegeixen, a part de les urbanitzacions, i en aquest estat els propietaris forestals no estan ni informats ni motivats. Les delimitacions dins dels PEIN del que es vol conservar en la majoria dels casos són per fer.

3. La lliçó d'implantació de Natura 2000 a Rhône-Alpes i les tendències desenvolupades a la cimera de Tenerife

Dins del marc institucional d'intercanvi de les Quatre Regions Motor d'Europa (Lombardia, Baden-Württemberg, Rhône-Alpes i Catalunya) i en el Seminari del subgrup de treball "Protecció de la Natura" vam visitar el passat octubre, convidats pel DMA de la Generalitat de Catalunya, exemples d'implantació de la Directiva Habitats en els parcs del Pilat i de Bauges en la Regió Rhône-Alpes francesa.

La lliçó de la implantació sobre el terreny, i en casos concrets, podent dialogar amb els afectats i involucrats va ser altament interessant. Cal remarcar la vessant democràtica i d'enteniment entre els diferents estaments. Tot seguit expliquem els principals punts del procés que segueixen:

- Consulta als interessats/afectats.

La biodiversitat, una riquesa.

- Concertació presidida pel Prefecte (un delegat del govern en el nostre cas). D'aquesta, en surt el següent document:

1. Document d'objectius lloc per lloc (site per site), que és una mena de Pla de Gestió (PG) que porta implícit un pressupost de costos de conservació de l'hàbitat, consensuat per totes les parts.

2. El pressupost té en compte una part d'indemnització si es retallen drets del propietari, i una part de costos de gestió de l'hàbitat adreçats a qui l'ha de gestionar (propietari o gestor designat per ell).

- Contractualització de la conservació del lloc (site) amb els gestioaris i amb els propietaris.

- Desenvolupament del Programa d'Acció. Quan ja es compte amb els mitjans necessaris per endegar-lo.

Aquesta forma de procedir, per a mi exemplar, ha estat recolzada en tots els fòrums que ara s'estan celebrant amb motiu dels deu primers anys de la Directiva, especialment en el de Tenerife del mes de maig passat, en què en la Declaració del Teide, tots els ministres de la UE firmants, feien èmfasi en la participació dels propietaris.

4. El marc econòmic de la Directiva Natura 2000

Tal com hem dit, el marc econòmic és per ara inexistent, ja que els països membres han de dir el que necessiten, i per dir-ho cal que hagin avaluat els Plans de Gestió de Conservació lloc per lloc. Díficilment pot portar-ho a terme un país com el nostre, que encara ha de començar a fer-los seriosament.

Després d'haver assistit a molts fòrums de com finançar la xarxa Natura 2000, hem arribat a la conclusió que encara és aviat per dir-ho, però que una Directiva d'aquesta magnitud no pot fer-se sense mitjans; i aquests, sigui per un reforçament dels programes LIFE, sigui per un reforçament dels fons de DR, sigui per la creació o transformació d'altres fons (estructurals, etc.). És clar que la unitat de cost està en els PG valorats, i aquí és on podem accedir sempre que aquests PG siguin ajudats per l'Administració.

5. El "Manifiesto por Natura 2000 en España", organitzat i subscrit per COSE amb les organitzacions ecologistes

Considerant que les ONG ecologistes tenen un gran ressò en la societat i són les que empenyen la creació i implantació de la xarxa Natura 2000, i considerant així mateix que qui ha de posar en practica la conservació en un 60% dels espais són els propietaris forestals privats, és

obvi que cal una entesa entre ambdós estaments per posar-ho en marxa.

La biodiversitat és una riquesa dels nostres boscos que hem de saber aprofitar, i no podem fer-ho si no és de la mà dels científics, per aprofundir en quins paràmetres ho governen, i del ecologistes, que faran la difusió social necessària perquè ens ho valorin.

Amb aquest convenciment, COSE (Confederación de Silvicultores Españoles) ha organitzat i subscrit un manifest amb les 4 Organitzacions Ecologistes d'àmbit estatal (cal dir que Greenpeace no s'ocupa dels boscos i ho delega a WWF-Adena al nostre país) i que trobareu a <http://www.forestal.net>

6. Què cal fer a Catalunya perquè la biodiversitat sigui un recurs per al propietari i així assegurar la conservació

La biodiversitat es una riquesa, no una càrrega, i així ho hem d'entendre. Hem de fer comprendre als propietaris que la biodiversitat és una de les característiques més acusades dels nostres boscos, i que la UE així ho entén. Hem d'exigir que el propietari del terreny sigui convocat en la redacció dels Plans de Gestió de Conservació d'hàbitats a casa seva. I que aquests PG tinguin un pressupost que contempli indemnitzacions per pèrdua de drets quant s'escaigui, i costos de la gestió de conservació, i en aquest darrer cas tenir la prioritat de fer-ne la gestió.

L'Administració ha de valorar les seves possibilitats de cofinançament, tant del desenvolupament del Programa d'acció de la conservació del lloc, com per a la redacció dels PG. I obrar conseqüentment als mitjans disponibles. En el consens del PG han d'intervenir-hi científics i ecologistes locals, tant per fer les coses ben fetes com per donar-ne credibilitat social. El camí que hem de demanar és la contractual amb l'Administració, tant per a la gestió com per a l'indemnització.

Estem segurs que aquesta és la manera que la conservació de la biodiversitat està més assegurada, i els propietaris n'estaran contents, tant per rebre compensacions directes a la seva feina com per les possibilitats que s'obren de turisme cultural i visites guiades.

Nota: Properament s'enviarà a tots els socis una circular amb el llistat dels diferents espais LIC i ZEPA amb la seva ubicació geogràfica i superfície

Joan Botey i Serra

editorial

(Ve de la pàg. 1)

De fet, la continuïtat de les explotacions forestals en la major part dels casos només s'explica, bàsicament, per la manca d'una activitat alternativa en les zones ocupades pel bosc; per la infravaloració per part del propietari forestal del temps que inverteix a la finca i, darrerament, per les sinèrgies entre aquesta activitat i altres com l'agroturisme, la ramaderia extensiva, etc. que, tot i contribuir al sosteniment econòmic de l'explotació en el seu conjunt, no permeten més que el manteniment d'una silvicultura pobra, caracteritzada pel seu baix nivell d'inversió.

Davant d'això cal preguntar-se: Qui ha de tenir cura del bosc? Com l'hem de preservar dels grans desastres naturals? I, finalment, qui ha de fer front als costos que això

comporta? És així que per poder donar resposta a aquestes preguntes cal establir un diàleg obert i realista entre administració, societat i propietat forestal. Pel que fa a la propietat, des del Consorci reivindicuem el reconeixement de la figura del silvicultor com a gestor de l'espai natural. Per possibilitar aquesta tasca demanem:

1. Que es posin en funcionament les eines necessàries per garantir la corresponsabilitat de la propietat en el disseny i la implementació de les polítiques de gestió i conservació del medi natural. Lògicament, això ha d'afectar tant les de caràcter general com les específiques dels òrgans de govern de les diferents figures de protecció del territori que afecten finques privades: la propietat ha de

ser la principal protagonista de la gestió.

2. L'establiment d'una política de finançament específica per a boscos. Aquesta ha de permetre crear un marc estable per a la dinamització del sector forestal a través del foment de la gestió forestal sostenible, i la vinculació de la propietat i de la població als programes de gestió i conservació del territori.

És per tot això que no es pot acceptar que, malgrat l'esforç portat a terme per la propietat privada a l'hora de satisfer una necessitat bàsica del conjunt de la societat com és la protecció del medi, la política forestal continuï essent la ventafocs d'un país realment conscient de la importància del seu medi natural.

La silvicultura del Douglas al Massís Central

Balanç de la Jornada de Tardor del Consorci Forestal de Catalunya a França

El Consorci Forestal de Catalunya va celebrar del 27 al 29 de setembre la Jornada de Tardor d'aquest any. En aquests dies es va visitar la zona del

Massís Central francès per conèixer l'exploració silvícola de l'avet Douglas que s'hi porta a terme. Aquest és un resum del que allà es va veure.

La regió del Tarn i l'Herault està situada al sud del Massís Central francès, en unes cotes que oscil·len entre els 600m i els 1200m sobre el nivell del mar. Es caracteritza per sòls granítics, pobres en minerals però molt porosos. Ubicada en una zona fronterera de clima atlàntic i mediterrani, les precipitacions mitjanes anuals arriben als 1600mm.

A l'hora de gestionar aquests boscos, cal tenir present factors adversos: els vents de l'est i l'oest; el descalçament dels peus de Douglas als primers anys de plantació, com a conseqüència del fred, i els atacs dels cabirols durant aquesta primera època.

Aquest darrer problema s'intenta de combatre mitjançant un repelent (en forma de pasta) aplicat al tronc, mai a les fulles, normalment un cop l'any durant els primers quatre anys després de la plantació (excepte el primer). A més, l'estassada no es fa a tot arreu: només eliminen manualment la vegetació al voltant de la plàntula per reduir la competència lumínica que li fa l'estrat arbustiu. D'aquesta manera no impedeixen l'accés dels cabirols dins de la massa, però sí que aconseguen impedir els principals danys: que es mengin els brots tendres dels Douglas fins als 6 anys i que arrenquin l'escorça de l'arbre fins als 12 anys.

D'altra banda, per combatre els atacs d'hilobius la planta ja arriba del viver tractada per immersió, però tot i això es torna a fer una aplicació contra aquest insecte en el primer any al terreny. La procedència de la llavor acostuma a ser d'Amèrica, ja que els seus horts llavorers no arriben a produir prou quantitat de llavor per satisfer la demanda.

La densitat inicial de la massa és de 1.100 peus/ha.

Els seus sòls són idonis per a les frondoses com el faig, el roure martinenc, etc... Però, en canvi, no donen bons creixements a frondoses de fusta noble, com el cirerer o el noguer... Les coníferes com el Douglas i les picees tenen creixement espectaculars en sòls profunds.

A la regió del Tarn, el 84 % de la propietat és privada i la resta, pública. L'agrupació de propietaris dels boscos privats en la cooperativa "Forestarn" permet obtenir molts avantatges; a més, disposen d'una aserradora, cosa que els garanteix l'entrada de fusta.

Bosc públic de Douglas

S'aplica a aquestes masses una silvicultura intensiva amb diverses parcel·les d'experimentació. Mitjançant diferents densitats de plantació es busca saber quin és l'efecte en el creixement diametral de les branques, de forma que s'obtingui

una massa en la qual els costos de poda i aclarida siguin els menors possibles, i per tant més rendibles per obtenir fusta de qualitat.

També tenen parcel·les experimentals en què s'apliquen diferents règims d'aclarides a la massa per tal de veure'n l'evolució segons els diferents treballs de millora. Així, uns 1.100 peus/ha és la densitat ideal. D'aquesta manera trobem un equilibri entre les despeses de les aclarides primerenques i la intensitat de les podes. La primera aclarida és convenient de fer-la cap als 10-12 anys (deixant uns 800 peus/ha), però acostuma a retardar-se fins als 25 anys, perquè el producte forestal sigui més rendible. La primera poda de penetració (als 10-12 anys) fins a 2 metres d'alçada, es fa a tota la massa, i la poda alta fins als 6 metres només es fa als arbres seleccionats (uns 150 peus/ha) als 20 anys, i que es conservaran fins a final d'un torn de 60 anys. Normalment es fan 6 acla-

rides més la tallada final. Hi ha zones concretes on es vol potenciar la regeneració natural de Douglas per tal de reduir l'impacte visual que provoca una superfície tallada arreu. Però els resultats no són optimistes i la regeneració és escassa degut al creixement avançat de l'estrat herbaci i arbustiu que acaba ofegant les plàntules d'avet. Només al voltant dels peus adults de Douglas s'aconsegueix que el regenerat prosperi.

Boscos privats de Douglas

Les repoblacions que es van fer entre 1910 i 1960 van ser en un 80% de Picea i un 20% de Douglas. Actualment, les masses regulars de Picea són substituïdes per Douglas. *Bosc alt regular.* - L'objectiu principal és la transformació de boscos de Picea a Douglas, per tal que l'espècie principal sigui el Douglas i la secundària, la Picea, ja que els creixements són superiors.

Es practica una silvicultura intensiva per tal que a finals del torn (70 anys) s'aconsegueixi una fusta de qualitat amb diàmetres de tallada vora els 50 cm i amb 45 m d'alçada, on cada peu pot cubicar uns 8-10 m³. El 90% de les vegades es fa plantació amb Douglas després de la tallada final, i el 10 % restant es potencia les tallades de regeneració, prioritzant el Douglas enfront la Picea, però sovint el 99% del regenerat que surt és de Picea i només l'1% és de Douglas.

Els treballs silvícoles que seguirà la massa estan orientats a produir fusta de qualitat amb tronc rectes i amb podes fins als 6 metres que estan subvencionades en un 50% per l'Administració. La primera aclarida acostuma a fer-se als 18 anys amb processadora en terrenys que el pendent ho permet. Si no, es faran a mà als 10-12 anys.

Bosc alt irregular. - S'està tendint a irregularitzar els boscos per augmentar la diversitat d'espècies i disminuir l'impacte visual que provoquen les tallades arreu. L'objectiu és aconseguir fusta de qualitat de les diferents espècies (avet de Douglas, avet del Càucas, picea de Sitka, faig...). Cada cinc o sis anys s'entra al bosc per extreure peus de totes les classes d'edats en forma de petits bosquets. El torn de tallada final és de 90 anys.

Conclusió

La gestió més comú i apropiada en aquests boscos és el tractament regular. D'aquesta forma assegurarem disminuir les despeses i rendibilitzar les feines. L'agrupació forestal Prosylva assegura que, en grans superfícies, el tractament de boscos irregulars suposa rendiments similars als boscos regulars.

**NOGUER
HÍBRID
interespecífic**

Informació i comandes:

Tel/Fax 93 841 25 29 i 607 18 12 82.

E-mails:

nogalhibrido@terra.es i ccollet@terra.es

Web: <http://www.nogal.biz>

PLANTACIONS FORESTALS COLLET
Ctra C-35. km. 9'100. Cardedeu-Llinars
del Vallès (Vallès Oriental)

RESTAURACIÓ

i manteniment de mobles antics
i fusta en general (tancaments,
bigues, etc.).

Joan Mujal. Tel. 972 16 26 40.

ES DEMANA

persona o persones que vulguin viure a
la finca "Mas Bacardit", propera a Fonollosa. Interessats, contactar amb el 93
836 61 38 o als vespres al 93 874 02 64.

Desbrossament de boscos i parcel·les
Tala, poda i compra d'arbres

J. MASGRAU

C/ Roncesvalles, 18
08490 TORDERA (Barcelona)
Tel. 93 764 0087
Tel. mòbil: 646 066 403

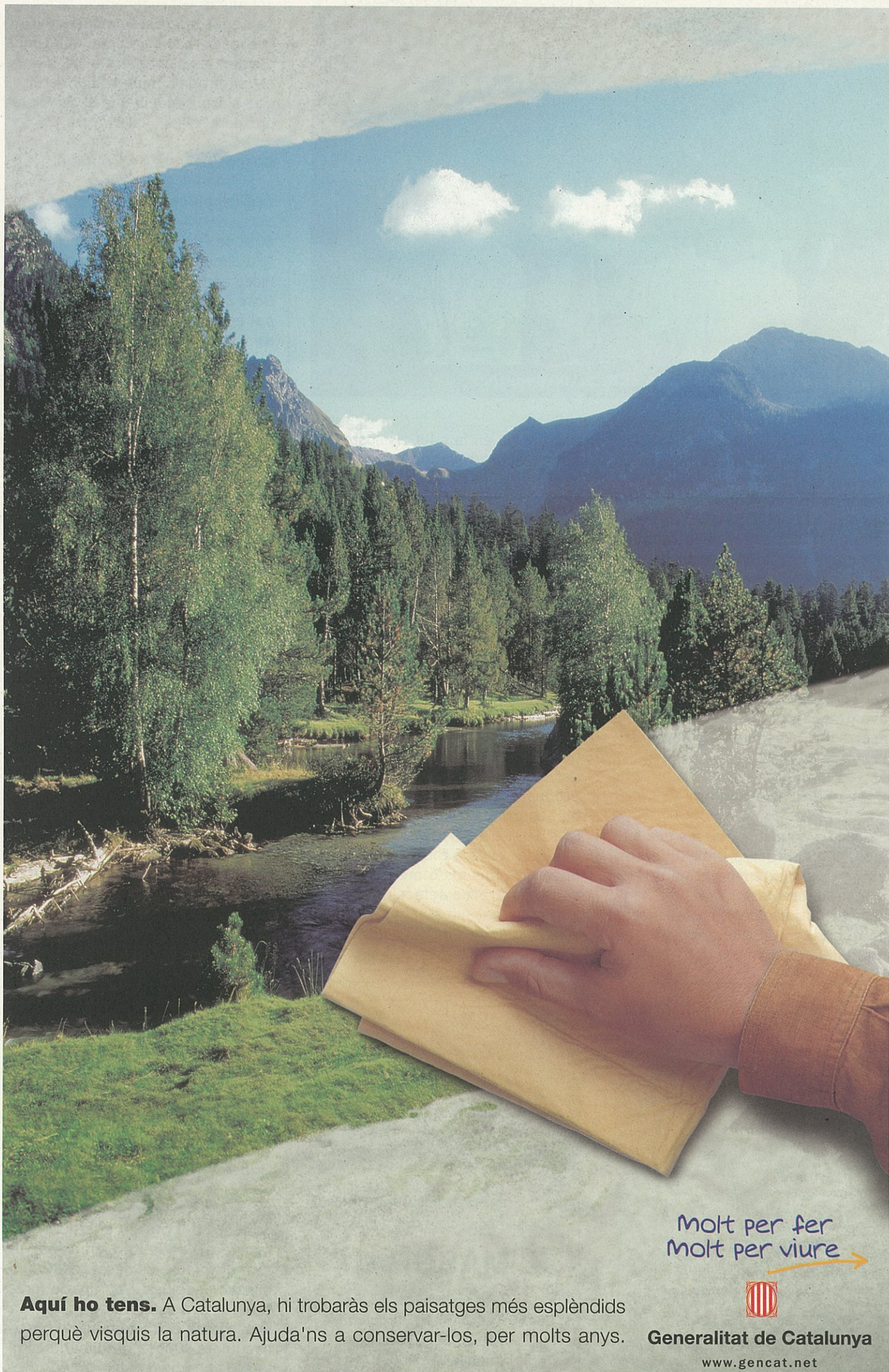
La Llei de Societats incorporarà modificacions proposades pel CFC

L'esmena enviada al diputat Josep Sánchez Llibre i presentada pel Grup Parlamentari Català modifica la Llei de l'Impost de Societats (IS) amb la finalitat d'equiparar el tractament fiscal de les subvencions forestals a l'establert en l'IRPF. El nou text, vigent en el proper exercici, incorporarà una Disposició Addicional que estableix la no integració en la base imposable de l'IS de les

subvencions concedides a subjectes passius que explotin finques forestals gestionades d'acord amb Plans Tècnics de Gestió Forestal (PTGMF), ordenació de forests, plans dasocràtics o plans de repoblació forestal aprovats per l'Administració forestal competent, sempre que el període de producció mig sigui igual o superior a vint anys. L'aprovació està prevista pel novembre.

El diputat Sánchez Llibre.

Molt per fer
Molt per viure

Generalitat de Catalunya

www.gencat.net

Reunió del CFC amb la DG de Boscos i Biodiversitat

Per tal de millorar l'actual sistema d'ajuts al sector forestal, el darrer 25 de setembre la direcció del CFC es va reunir amb el director general de Boscos i Biodiversitat. Com a principals aspectes a modificar s'apunta la problemàtica de la no continuïtat entre ordres d'ajut i la necessitat de facilitar l'accés al sistema d'ajuts a finques petites. Per la incorporació d'aquestes i altres novetats, el CFC treballarà amb la DG per incorporar mesures (ordres bianuals, Pla Tècnic simplificat, etc.) que millorin el marc legal actual i contribueixin a garantir el suport a la gestió forestal sostenible.

Jornada de Sant Francesc

El passat dimarts 1 d'octubre va tenir lloc la tradicional Jornada en honor del nostre patró, St. Francesc, en l'incomparable marc de l'ermita de Sant Cugat del Racó (Bages). A la jornada matinal, després de la missa es va visitar una aclarida en una massa de pinassa (*Pinus nigra menziesii*) amb tractament regular. Després del dinar es va fer un acte públic de la Junta Directiva de l'Associació Catalana Promotora de la Certificació Forestal al llarg de la qual es va constituir l'Ens Català Sol·licitant de la Certificació Forestal, organisme encarregat de demanar la certificació forestal sostenible per a Catalunya. Tot seguit es va presentar la Memòria d'Activitats del CPF per al 2001.

Segona edició del Saló Arboretum

El darrer cap de setmana del mes de setembre va tenir lloc a Girona la segona edició del saló Arboretum amb un balanç de més de 4.500 visitants professionals. Enguany la mostra ha augmentat la superfície d'exposició i ha doblat el nombre d'expositors fins als 130 actuals.

El saló amb l'objectiu d'intercanviar experiències i "fer negocis" es vol obrir cap a la Unió Europea, ja que les comarques de Girona són la segona zona viverista productora d'Europa.

Catalunya
forestal

Anuncieu-vos a la publicació
que arriba a
tots els professionals
del sector forestal de Catalunya

Un estiu plujós

Durant el darrer any pluviomètric s'ha trencat la tendència que hi havia a la baixa

Des dels anys 1976, 1977 i 1982 no s'havien enregistrat a Catalunya, en termes generals, quantitats de precipitació durant l'estiu tan importants com les d'aquest any. En els darrers cinc anys els valors de la precipitació acumulada anual han estat per sota de la mitjana climàtica a moltes zones del país. No obstant, aquesta tendència s'ha trencat durant el darrer any pluviomètric (setembre 2001 a agost de 2002), essent les pluges força abundants a comarques com la Val d'Aran, el Ripollès, la Garrotxa, el Berguedà, l'interior de l'Alt Empordà i zones properes al Montseny.

Si tenim en compte la precipitació acumulada, observem una forta variació d'un indret a un altre, marcant per exemple unes precipitacions de 1.203,4 mm al santuari de Núria o de 321,7 mm a la població de Bellvís (Pla d'Urgell).

En climatologia es considera que l'estiu és el període comprès entre l'1 de juny i el 31 d'agost. Durant aquest estiu, on més ha plogut ha estat als Pirineus (fet habitual, ja que aquesta és l'estació més plujosa en aquesta zona) i han sobtat les abundants pluges en llocs on habitualment plou poc, com són la Depressió Central, el Sistema Litoral (Serralades Litoral i Prelitoral) i la Serralada Transversal (veure mapa 1). Destaquen, i per molt, les següents poblacions:

Estació	Comarca	Precipit.
Gisclareny	El Berguedà	448,9 mm
Olot	La Garrotxa	425,4 mm
Núria-Queralbs	El Ripollès	419,0 mm
La Vall d'en Bas	La Garrotxa	379,2 mm
Vielha e Mijaran	Era Val d'Aran	344,4 mm
Badalona	El Barcelonès	343,6 mm
Bellver de Cerd.	La Cerdanya	329,2 mm

Si comparem els valors de precipitació acumulada durant aquest estiu amb els valors climàtics mitjans dels darrers vint estius, podem veure que els percentatges més elevats s'han donat, com ja hem

dit, a punts del Litoral, Prelitoral, el centre del país i punts dels Pirineus (veure mapa 2). Considerant 100% el valor habitual, les dades són aquestes:

Estació	Comarca	% precipit.
Badalona	El Barcelonès	334 %
Vilassar de Mar	El Maresme	223 %
St. Salvador de G.	El Bages	205 %
Lloret de Mar	La Selva	174 %
Bellver de Cerd.	La Cerdanya	174 %

Però en d'altres punts del territori la precipitació ha estat inferior, arribant fins i tot a valors inferiors als habituals durant aquesta època de l'any (veure mapa 2).

Estació	Comarca	% precipit.
L'Espluga de Fr.	La Conca de B.	60 %
Castellnou de S.	El Pla d'Urgell	64 %
Juneda.	Les Garrigues	65 %
Roses	L'Alt Empordà	66 %

Què és una gota d'aire fred?

Per què es produeixen precipitacions tan intenses a la línia costanera? Anomenem "gota freda" a la formació d'una marcada depressió en superfície, que no es detecta en superfície i que concentra en la seva part central l'aire més fred.

Per detectar la presència d'una "gota freda" i pronosticar el moviment d'aquesta, disposem dels diagrames termodinàmics que ens proporcionen les estacions de radiosondatges amb el llançament de globus radiosonda.

Aquests ens faciliten variables climàtiques a diferents alçades que, introduïdes en potents models numèrics (com per exemple el Hirlam, el Mass...) fan les previsions del moviment de les masses d'aire a diferents altures. Aquestes dades són interpretades pels meteoròlegs per tal de fer una correcta previsió del temps.

L'orografia accidentada del litoral i prelitoral, combinada amb la humitat procedent de la Mediterrània, és un dels fets que provoca les reitera-

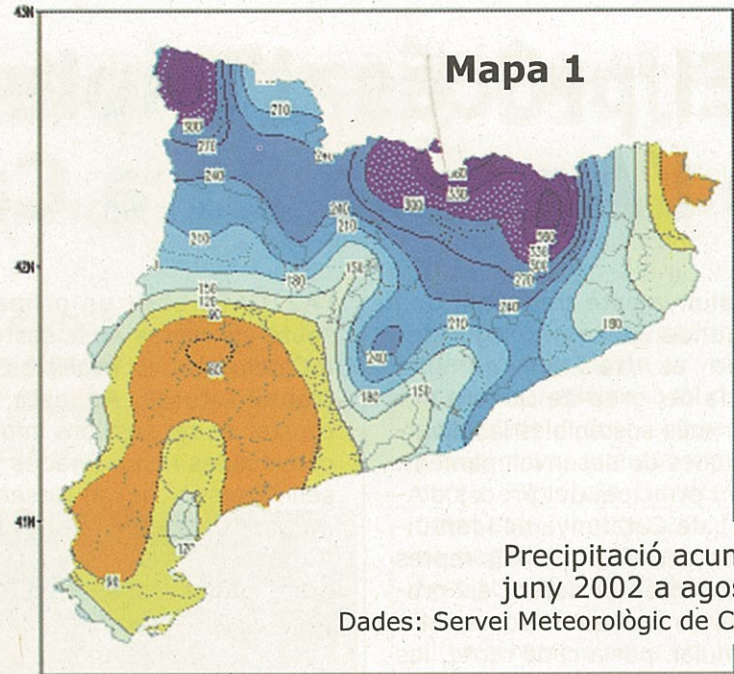
des inundacions de les nostres contrades.

A finals d'estiu i començaments de la tardor, la temperatura de l'aigua del mar és més elevada que en d'altres períodes de l'any. Quan es produeixen corrents d'aire càlid i humit de mar cap a terra, aquests xoquen amb la serralada litoral i prelitoral.

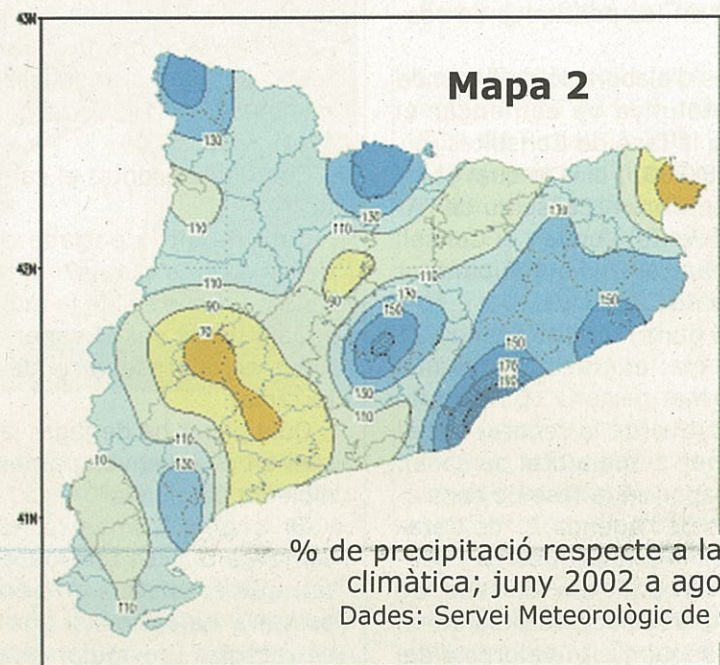
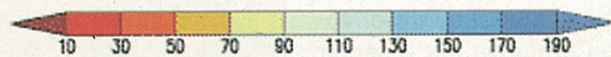
L'aire calent té tendència a ascendir pel seu menor pes i si en arribar a les capes altes de la troposfera es troba amb aire fred, aquesta barreja de masses d'aire ocasiona la formació de núvols con-

vectius de desenvolupament vertical que originen tempestes violentes i molt intenses i que localment precipiten calamarsa i/o pedra.

Les nombroses entrades d'aire fred d'aquest estiu han afavorit la proliferació de tempestes i l'augment de precipitacions en algunes zones, com ja hem comentat. Cal remarcar, però, que hi ha d'altres situacions (com per exemple els fronts freds, baixes pressions relatives...) capaces de produir precipitacions abundants en un espai de temps molt curt, i no sempre com a conseqüència d'una "gota freda".

Precipitació acumulada: juny 2002 a agost 2002
Dades: Servei Meteorològic de Catalunya

% de precipitació respecte a la mitjana climàtica; juny 2002 a agost 2002.
Dades: Servei Meteorològic de Catalunya

Girona, la província amb menys incendis

A finals del més d'agost d'enguany, la superfície cremada a les comarques gironines era de només 40 ha, mentres que la superfície afectada per la mateixa zona el passat any 2001 fou de 2100 hectàrees.

Un dels grans aliats, ha estat la climatologia atípica del passat estiu, on les precipitacions han duplicat en molts casos els volums habituals de pluja per aquestes dates, a més d'unes temperatures no excessivament altes.

Segons el Servei de Prevenció

Comarca	Any 2002		Any 2001
	Nombre incendis	Hectàrees cremades	Hectàrees cremades
L'Alt Empordà	19	9,4	1.618
El Baix Empordà	20	2,2	439
La Cerdanya	8	6,2	*
El Gironès	9	1,6	8,2
El Pla de l'Estany	10	1,04	20,3
El Ripollès	4	10,01	*
La Selva	11	8,6	7,8
La Garrotxa	*	*	1,5

d'Incendis, des de començaments d'any s'han declarat 87 petits incendis que han cremat aquestes

40 ha (l'any 2001 s'en van declarar un total de 143). Els anys anteriors, les comarques gironines foren amb esreix les més afectades a més pels grans incendis, cosa que enguany no ha succeït.

La superfície cremada s'ha concentrat sobretot a les comarques de l'Alt Empordà i del Ripollès. En total a Catalunya hi ha hagut 469 incendis que han afectat una superfície total de 1.856 hectàrees.

* dades no disponibles

Feu-vos soci

CONSORCI FORESTAL DE CATALUNYA

Tel. 972 84 27 08

■ El procés d'implementació de l'Agenda 21 a Catalunya (II)

Catalunya està treballant una Agenda 21 com a regió, fet que es tradueix en una estratègia del grup de Govern per tal de fer més sostenibles les diverses polítiques de desenvolupament. L'objectiu principal del procés d'Agenda 21 de Catalunya és identificar i prioritzar els principals reptes que caldrà afrontar durant els propers anys en termes de sostenibilitat i formular, per a cada repte, les principals línies estratègiques que han d'orientar el model de desenvolupament de Catalunya per a seguir treballant en les polítiques de sostenibilitat.

El procés d'elaboració de l'Agenda 21 de Catalunya va començar el 1998 amb la fase de Consultes inicials (1998-2001) dins la qual es va constituir el Fòrum Consultiu de l'Agenda 21 de Catalunya i el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya.

- Fòrum Consultiu de l'Agenda 21 de Catalunya: es tracta d'un pànel extern format per uns 100 experts representatius de la realitat social catalana que actua a títol personal. Juga un paper en la fase de consultes inicials de l'Agenda 21 de Catalunya mitjançant enquestes i sessions de treball. En la fase de consulta i participació realitzaran un paper de seguiment i valoració del procés i dels resultats que s'obtinguin.

- Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya: és un òrgan de consulta i d'assessorament del Govern de Catalunya en relació amb les polítiques i actuacions que tinguin incidència sobre el medi ambient i el desenvolupament sostenible. Està format per persones de reconegut prestigi, exerceix les seves funcions en el marc dels principis establerts als instruments internacionals sobre sostenibilitat i, concretament, en aquells que recull l'Agenda 21 de Catalunya.

Durant el primer semestre de l'any 2001 es va portar a terme la Fase d'Informació i debat, amb una doble finalitat: informar sobre

l'A21CAT i obrir un primer debat sobre els reptes de la sostenibilitat a Catalunya i les possibles línies de treball futures. Aquesta fase va constar de set sessions informatives convocades i coordinades pel Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya. Aquestes sessions van abordar grans temes transversals i en cada sessió, els membres del Fòrum Consultiu de l'Agenda 21 de Catalunya van debatre les diferents visions personals. Les diferents sessions es van centrar en les diferents temàtiques:

Com preservar la qualitat del medi? Com integrar el desenvolupament i la conservació de la biodiversitat?

Com lluitar contra el canvi climàtic?

Com reduir la petjada ecològica de les nostres ciutats?

Com fer sostenible la mobilitat?

Quin ha de ser el paper de Catalunya en la preservació de la mediterrània?

Quin paper ha de jugar la societat civil en el desenvolupament sostenible de Catalunya?

El segon semestre de 2001 comença la Fase Interdepartamental, que consisteix en perfilar una primera diagnosi, uns reptes estratègics i formular una bateria de possibles línies estratègiques que han de constituir el material de base necessari per formular un procés de debat i de participació.

Es tracta de la realització i definició de reptes de la sostenibilitat, per part d'un grup d'alts càrrecs de la Generalitat amb major implicació en les polítiques estratègiques per a un desenvolupament sostenible. L'objectiu principal d'aquesta fase és l'obtenció d'un document per a la fase de consulta i participació territorial i sectorial.

Aquest document actualment està en fase de consulta i participació, a disposició dels ens locals de Catalunya i a les institucions i les entitats representatives dels sectors econòmic, professional, universitari, ambiental i social. I, posteriorment,

durant el segon semestre de 2002, tindrà lloc la fase de participació oberta al conjunt de ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

La missió d'aquest document és ajudar i incentivar el debat d'idees al voltant de la diagnosi de cada àmbit d'activitat i servir de punt de partida perquè els participants de la fase de consulta i participació puguin valorar i prioritzar la relació de propostes.

Aquesta fase de consulta s'ha estructurat en tallers sectorials i territorials, en els quals tècnics de la Cooperativa de Serveis del Consorci Forestal de Catalunya han assistit per tal de fer aportacions en tots aquells temes relacionats amb el sistema forestal.

El document està estructurat per blocs temàtics que constitueixen els diferents capítols i, cada capítol s'estructura amb els següents punts:

- Apunts per una diagnosi.
- Possibles grans reptes.
- Qüestions a debatre.
- Els diferents blocs temàtics o capítols que estructuraran el document, són els següents:
 - Governança i subsidiarietat.
 - Integració de la cultura de la sostenibilitat en la presa de decisions.
 - Coordinació amb l'administració europea, estatal, regional i local.
 - Mecanismes de participació pública i corresponsabilitat.
 - Societat de la informació.
 - Desenvolupament econòmic i competitivitat
 - Principals reptes econòmics a mig i a llarg termini
 - Societat del benestar i desenvolupament humà
 - Cultura
 - Educació i formació
 - Salut
 - Consum
 - Treball
 - Inclusió social
 - Igualtat de gèneres
 - Demografia
 - Diversitat sociocultural i immigració
 - Seguretat (risc)
 - Habitatge
 - Territori i mobilitat
 - Política territorial
 - Mobilitat i transport
 - Ciutat
 - Espai rural
 - Muntanya
 - Litoral
 - Sectors estratègics
 - Empresa
 - Indústria
 - Comerç
 - Sector agrari
 - Turisme
 - Construcció
 - Recursos estratègics
 - Energia
 - Aigua
 - Sòl
 - Matèries primeres i residus
 - Reptes d'abast global

- Mediterrània
- Desertificació
- Biodiversitat
- Canvi climàtic
- Afebliment de la capa d'ozó
- Cooperació i solidaritat amb els països en vies de desenvolupament

Tallers de participació

En aquests tallers de participació, les tècniques del CPF han intervingut en els blocs Governança i subsidiarietat, Territori i mobilitat, Sectors estratègics, Recursos estratègics, Reptes d'abast global, implicant-se bàsicament en les territorials pertanyents a les zones d'àmbits rurals.

En aquesta fase de consulta hi han pres part els següents agents:

- Fòrum consultiu de l'Agenda 21 de Catalunya.
 - Consell assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya.
 - Mesa per a la Sostenibilitat Local de Catalunya formada per entitats i associacions supramunicipals que treballen en l'àmbit de la sostenibilitat local: Federació de Municipis de Catalunya; Associació Catalana de Municipis i Comarques; representants de les comarques; Diputació de Barcelona; Diputació de Girona; Diputació de Tarragona; Diputació de Lleida; Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat; Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient de les Comarques de Girona (CILMA); Departament de Governació, representat per la Direcció General d'Administració Local; Departament de Presidència, representat per la Direcció General d'Afers Interdepartamentals i el Pla Governamental CAT21; Departament de Medi Ambient, representat per la Direcció General de Planificació Ambiental
 - Ajuntaments.
 - Altres fòrums de debat i reflexió
- Com ja s'ha comentat anteriorment, un cop s'hagin integrat les aportacions provinents de les sessions de consulta sectorials i territorials, el resultat de la qual serà el Document de proposta d'A21CAT s'entrarà a la Fase de participació ciutadana, a partir de la qual sortirà la definitiva Agenda 21 de Catalunya.

Bibliografia:

- Pàgina web Agenda 21 de Catalunya: <http://www.gencat.net/A21CAT>
- Document preliminar de consulta de l'Agenda 21 de Catalunya, a la web: <http://www.diba.es/mediambient/>
- Manuals de la Diputació de Barcelona: Els processos de l'Agenda 21 Local en els municipis de Barcelona.- "Adaptabilidad, potencial y limitaciones del proceso de Agenda 21 Local en el ámbito rural." G. Domínguez; E. Plana; D. Manuel; N. Martí. Àrea de Política Forestal i Desenvolupament Rural. Centre Tecnològic Forestal de Catalunya.
- Consell Comarcal del Bages: www.ccbages.org/agenda21

Primera certificació PEFC a Espanya

Les empreses del grup ENCE (Empresa Nacional de Celulosas), les filials Ibersilva i Norfor hane estat les primeres en estar certificades per l'entitat independent Aenor segons la norma UNE 162002-1, que evalua els criteris i els indicadors de sostenibilitat de la gestió forestal sostenible a través dels diferents paràmetres establerts.

Aquesta adhesió voluntària al sistema PEFC, ja que cal recordar que l'adhesió a la certificació forestal és completament voluntària i és el propi silvicultor qui la demana, ha permès la incorporació de prop de

90.000 ha que inclouen boscos d'eucaliptus i unes 15.000 ha d'altres frondoses, tals com sureres, roures i alzines, altres formacions boscoses mediterrànies i zones de pastura. El sistema implantat contempla la multifuncionalitat del bosc, i ha inclòs les necessitats dels diferents usos i funcions, des dels productius (aprofitaments fustaners, cinètics, apícoles, pastures, surer ...), els ambientals (biodiversitat, erosió, gestió de riberes ...) i també els socioculturals (lleure, conservació del patrimoni cultural, etnogràfic i arqueològic)

La Diputació de Barcelona aprova sense consens el Pla Especial Guillerries-Savassona

El Ple de la Diputació va aprovar provisionalment el 26 de setembre el Pla Especial de Protecció i Millora de l'Espai Natural Guillerries-Savassona, a Osona, amb el vots a favor de PSC i ERC, les abstencions de CiU i ICV i el vot en contra del PP. Aquesta aprovació deixa el Pla -objecte d'un llarg conflicte des de 1998 entre els forestals i pagesos i la Diputació- només pendent de l'aprovació definitiva per part del departament d'Urbanisme de la Generalitat.

El dia abans de l'aprovació, el Consorci Forestal de Catalunya i l'Associació de Propietaris Forestals Guillerries-Savassona, van sol·licitar al president de la Diputació, Manuel Royes, que retirés aquest punt de

l'ordre del dia i obrís un nou termini d'exposició que permetés arribar al consens. Però aquesta petició no va ser atesa, igualment com les al·legacions de les dues entitats forestals, que van ser pràcticament totes desestimades, igual que les dels ecologistes del Grup de Defensa del Tèr i algunes de les més importants de les que havia presentat Unió de Pagesos.

Es reivindica el dret de representació als òrgans de govern

Amb anterioritat a la sol·licitud de suspensió del procés d'aprovació, la direcció del Consorci i una representació de l'APF G-S es van reunir el dia 20 de setembre amb els tèc-

nicos responsables de l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona per proposar les millores necessàries per garantir l'assoliment dels objectius del Pla.

Un cop estudiada la resposta a les al·legacions presentades pel Consorci, i tot i que no s'arribà a un acord pel que fa a les reivindicacions de caire general, sí que es constata una millora substancial en aspectes concrets que afecten la gestió forestal.

En paral·lel al seguiment del procés d'aprovació d'aquest espai natural, i per treballar en la millora d'aspectes clau per al conjunt del sector forestal, com l'adopció de mesures per garantir la representació dels propietaris en els òrgans de direcció i gestió de l'espai, el Consorci demanarà a la Diputació de Barcelona l'execució de les clàusules del Conveni de col·laboració entre ambdues institucions que estableixen les bases per fer efectiva aquestes reivindicacions.

Aquest és el comunicat del CFC, datat el 25 de setembre, que demanava la suspensió de l'aprovació:

Comunicat del Consorci sobre el Pla Especial Guillerries

Per la proximitat de l'aprovació provisional del Pla Especial de Protecció i Millora de l'Espai Natural Guillerries-Savassona, prevista pel proper dijous 26 de setembre, i per la manca d'acord en aspectes bàsics a l'hora de garantir l'èxit del mateix, el Consorci Forestal de Catalunya s'ha dirigit al President de la Corporació, Sr. Manuel Royes, per demanar la suspensió del procés d'aprovació. Aquesta ha de possibilitar l'obertura d'un nou període d'exposició pública que permeti treballar per millorar aspectes claus per l'èxit del Pla Especial (PE) i pel futur de les explotacions forestals de la zona.

La problemàtica dels propietaris

forestals afectats pel PE i la importància d'alguns dels aspectes més contestats pel conjunt del sector, ja motivaren la presentació de 14 al·legacions per part del Consorci el darrer 9 de maig. Aquestes s'afegiren a les presentades per l'Associació de Propietaris Forestals Guillerries-Savassona, la Unió de Pagesos, grups ambientalistes i altres organitzacions.

Després de l'anterior, i tot i les millores introduïdes al redactat original gràcies a la tasca de col·laboració entre tècnics de la Diputació de Barcelona, propietaris de Guillerries-Savassona i tècnics del Consorci, considerem que el PE no garanteix l'establiment de polítiques encaminades a:

- Adoptar un nou enfocament de la política ambiental optant per reduir i minimitzar les mesures d'intervenció i restricció, i potenciant les de foment a la gestió forestal sostenible i col·laboració amb els propietaris.

- Garantir la presència a l'òrgan gestor de l'espai d'una representació tant dels propietaris forestals com de representants d'altres sectors afectats (agricultors i ramaders) per possibilitar la participació dels mateixos en la gestió de l'espai.

Per altra part, el fet d'obviar un aspecte tant important com és la participació dels propietaris afectats, tant en la definició de les polítiques ambientals com en la gestió dels espais naturals, entra en clara contradicció amb els objectius del conveni de col·laboració signat entre la mateixa Diputació i el CFC.

Cal recordar que són els propietaris els qui han fet possible que aquests espais arribin als nostres dies de la manera que els coneixem i, a la vegada, són els propietaris els principals interessats en la preservació de la seva explotació.

Normativa legal

RESOLUCIÓ del departament de Medi Ambient 2170/2002, de 16 de juliol, per la qual es fixen les espècies objecte d'aprofitament cinegètic, els perí-

odes hàbils de caça i les vedes especials per a la temporada 2002-2003 en tot el territori de Catalunya (DOGC núm. 3687 - 29/07/2002)

Els serveis del Consorci Forestal de Catalunya

L'organització de propietaris forestals catalans al seu servei

- Defensa dels silvicultors i del sector forestal davant les Administracions i a tots els nivells.
- Promoció de la fusta, el suro i d'altres productes forestals.
- Formació, informació i assessorament tècnic, jurídic i fiscal als propietaris forestals.
- Comercialització conjunta de fusta i informació sobre els mercats.
- Redacció de Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal.
- Assessorament i execució de Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestal.
- Redacció de Plans d'Aprofitament Cinegètic.
- Redacció de Plans de Prevenció d'Incendis.
- Assessorament i tramitació d'ajudes forestals.
- Delimitació i cartografia de finques forestals.

CONTACTEU-NOS:

Telèfon: (+34) 972 84 27 08 - Fax: (+34) 972 84 30 94

Correu-e.: consorci@forestal.net --- Web: http://www.forestal.net

Bibliografia

>> "Manual didáctico del taponero"

Manual didáctico del taponero. Varis autors. Edita: Junta d'Extremadura, IPROCOR i FUNDECYT. En aquest manual, que és predecessor al "Manual didáctico del sacador", s'hi exposen les diferents etapes del procés de fabricació del tap de suro natural i d'aglomerat, il·lustrat amb diferents fotografies, esquemes i dibuixos, i completat amb un ampli glossari dels termes surers.

>> Forestació i deheses

Congreso sobre forestación en las dehesas. IPROCOR i Junta d'Extremadura. Aquest llibre és el resultat de la reunió de les ponències i comunicacions dels professionals del sector, tant espanyols com portuguesos. En l'obra s'analitzen els problemes de la situació actual i del futur de les masses de suro i del manteniment de les forestacions realitzades els darrers anys.

La situació dels mercats forestals

PREUS DE LA FUSTA DE LA SAT FORESTAL DE CATALUNYA

Preus de la fusta portada a fàbriques de Saint Gaudens (França)		
	Ptes/tn.	Euros/tn
Divers (pollancre, etc...)	6.600	39,67
Faig	7.180	43,16
Eucaliptus amb escorça	7.180	43,16
Roure	6.600	39,67
Castanyer	6.150	36,97
Plàtan	6.700	40,27
Gros bois (més de 50 cm fins a 110 cm)	- 507	- 3,05
Preus del pi portat a fàbrica de Tarascon (França)		
Pi	6.500	39,07
Preus del pi portat a fàbrica de Cella (Terol)		
Pi	6.100	36,66

Els preus de la fusta segueixen la mateixa tònica que s'ha anat produint al llarg dels darrers mesos. Continua l'entrada de fusta de l'estranger i, per tant, es mantenen les dificultats per col·locar fusta pròpia a un preu acceptable. Degut a aquesta entrada de fusta forània a la que ens hem referit, alguna fàbrica, com és el cas de Cella (tritració de pi), ha baixat lleugerament els preus (-1'80 €/tn)

■ Disgregar o integrar: dues estratègies per preservar la diversitat

Amb una freqüència molt excessiva, s'ha pretès veure la preservació de la biodiversitat i del nostre ric patrimoni natural en general com una contradicció

que no es podia resoldre en relació a l'ésser humà i el seu desenvolupament. El resultat és una política de protecció d'espais inconnexos.

Una lògica derivada d'aquesta hipòtesi és la política d'espais protegits, generadora d'un territori encara més parcel·lat i gens connectat i de grans tensions interterritorials. Però si la Península Ibèrica, tot i ser un dels territoris del planeta més intensament poblats al llarg d'una història de colonització que es perd en els temps, segueix albergant una considerable biodiversitat, i si aquesta, com demostren els avenços científics depèn en un elevat grau de les activitats primàries que han anat modulant els nostres paisatges, no haurà arribat l'hora d'integrar, en comptes de disgregar, biodiversitat i societat?

Dos canvis substancials ens ho faciliten. En primer lloc, les activitats primàries –agricultura, ramaderia extensiva, gestió forestal i pesca– han deixat de ser la base econòmica i laboral de la població per pèrdua de rendibilitat, situant-se avui el repte en el seu manteniment. En segon lloc, la consciència ambiental s'ha infiltrat en tot el teixit social i, molt destacadament, als ajuntaments, essent evident un creixent interès en la participació pública local en tot el relacionat amb el patrimoni natural.

Tractar avui aquesta qüestió passa inevitablement per reconèixer el paper central a la població local i evitar qualsevol procés alienant o cercle vicios pervers. Si la crítica marxista al model industrial del XIX era l'alienació de les classes treballadores, imposar des d'administracions alienes l'interès general sense la participació dels qui destacadament han preservat aquests espais –motiu pel qual justament es declaren– és sociològicament temerari i nefast com exemple per a tercers.

Tal com encertadament estan mantenint els silvicultors en les zones més ben conservades del nostre país, és una fefaent injustícia

que mentre els qui van deforestar van obtenir el suport de les polítiques agràries per intensificar aquestes produccions –i avui fins i tot són incentivats per reforestar de nous aquells qui van preservar els boscos, en canvi, només coneixen la generositat a la seva perseverància en l'amenaça de l'alienació suprema que encara avui constitueix la declaració de parc natural o alguna figura semblant. Molt aviat apareixeria un intocable director-conservador –és

que potser som en un museu?– aliè del tot a la zona, amb el seu enfilall de guardes en vehicles 4x4 impecables sufragats pel conjunt de la ciutadania, per decidir infaliblement el que es pot fer –que sol ser gairebé res– i el que no es pot fer, sota pena de multa.

La recuperació de les facultats de gestió per part dels actors locals –principalment ajuntaments i propietaris– hauria d'anar acompanyada d'una redefinició dels drets de propietat. El concepte de *res nullius* romà per a molts recursos naturals, unit a una excessiva ideologització del que és públic com una cosa gratuïta, ha impedit als recursos naturals adaptar-se a l'evolució de la resta del sector. Un exemple d'això podrien ser els drets de retransmissió esportiva i, en general, tota política que ha permès l'esport transformar-se en una activitat econòmica reforçada per les aportacions de publicitat. Basat en aportacions voluntaristes altament reglamentades, l'esport modern no existiria.

Difícilment, si no, s'explica d'altra manera que l'educació de la natura es confongui amb un servei públic bàsic de provisió gratuïta, impeding que aquesta demanda esdevingui una alternativa terciària a l'economia primària, i que l'accés als espais naturals sigui gairebé il·limitat, essent causa d'apropiacions inexplicables com la caça o els bolets, o que la imatge i el nom dels espais sigui utilitzat com a publicitat talment com si no existissin els copyrights.

La preservació d'aquests espais com a exemples de desenvolupament sostenible reclama una complexa estratègia que combini la preservació dels usos tradicionals amb el desenvolupament de

nous productes i serveis. El fet que la societat mostri en les polítiques de patrimoni natural, especialment pel que fa al que inverteix en el territori, una avarícia inqualificable, es pot comprendre per la prioritització d'altres polítiques concurrents en els limitats fons públics (social, sanitària, educació, infraestructures, etc...). Però el que resulta inacceptable en el seu conjunt és aplicar a aquest àmbit i de forma exclusiva un llast absolutament desproporcionat de funció social que impedeixi de donar el pas econòmic al sector terciari, que és la seva única sortida viable.

Intentar congelar la fotografia d'una cosa que és dinàmica –una conducta molt pròpia de la figura del director-conservador– portarà inevitablement al seu abandonament i degradació, esdevenint el foc l'única vàlvula de regulació.

Tractar de casos tan evidents com amenaçats, com podrien ser les hortes de regadiu tradicionals (Llobregat, València, Múrcia...) on la imbricació sociocultural amb la seva diversitat biològica és tan secular com indissociable, únicament serà viable des d'un enfoc integrador i mai disgregador del territori que, en realitat, no és més que una unitat.

Tenim exemples alentadors, tal com posa de relleu la fundació Doñana 21, mostrant-nos el camí que hem de seguir. La identificació de la població local amb un espai natural entenen que el seu futur depèn del seu manteniment, és l'estratègia més econòmica, eficaç i justa per preservar la nostra singular biodiversitat. La generació més rica de la nostra història no pot ni ha de fracassar en la preservació d'un patrimoni natural que generacions anteriors molt més necessitades que nosaltres van saber respectar. Aquest és justament el repte de la sostenibilitat.

Els actors locals volen gestionar.

Agenda >>>

Jornada Tècnica Forestal al Cadí

24 d'octubre de 2002: Parc Natural del Cadí Moixeró. Jornada Tècnica Forestal: *La conservació del medi ambient i la necessitat de la seva gestió*. Organitzada pel Col·legi d'Enginyers Tècnics Forestals de Catalunya.

III Jornades Forestals a Huelva

11-15 de novembre de 2002. Huel-

va. III Jornades Forestals. *Garantia de futur: Gestió Forestal*. Organitzades per l'Escola Politècnica Superior de Huelva. Es presentaran les característiques del Sistema PEFC.

Interforesta a Vitòria

11-16 de novembre de 2002. Vitòria. *Interforesta: semana internacional forestal*. Organitzat per la USSE i amb la col·laboració del Govern del País Basc i d'Aquitània,

que presentaran el model PEFC Regional del País Basc.

Simposi Internacional Urban woods for people

Paris 25, 26 i 27 de novembre: *Simposi Internacional: "Urban woods for people"*. Un important simposium sobre l'ús social del bosc per un millor coneixement de les necessitats de la societat i una millor gestió.

Eduardo Rojas Briaies
Dr. Ingeniero de Montes,
professor de la Universitat
Politécnica de València

CONSORCI FORESTAL
DE CATALUNYA

Edita:
Consorci Forestal de Catalunya

C/Jacint Verdaguer, 3, 2^{on}
17430 Santa Coloma de Farners

Tel. (+34) 972 84 27 08
Fax (+34) 972 84 30 94
E.mail: consorci@forestal.net
Web: <http://www.forestal.net>

Impressió: Litosplai SA (La Garriga)
D. L. GI-1103-1997